

PATVIRTINTA
Kėdainių rajono savivaldybės
Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos
direktoriaus
2025 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. V-44

**KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MIKALOJAUS DAUKŠOS VIEŠOSIOS
BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ PRIPAŽINIMO LYGIAPERČIAIS PRARASTIEMS AR
NEPATAISOMAI SUGADINTIEMS DOKUMENTAMS
TVARKA**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Ši tvarka reglamentuoja pagrindinius kriterijus, kuriais vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešojoje bibliotekoje (toliau – Biblioteka) nustatomas dokumentų lygiavertiškumas, siekiant atkurti trūkumą, atsiradusį dėl dokumentų netekties Bibliotekos vartotojui (lankytojui) negražinus arba nepataisomai sugadinus Bibliotekos fondui priklausantį dokumentą.

2. Tvarka parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymu, Bibliotekų fondo apsaugos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. ĮV-499 (nauja redakcija 2024 m. birželio 18 d. Nr. ĮV-508), Lietuvos Respublikos kultūros ministro 1997 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 757 „Dėl bibliotekos dokumentų formų patvirtinimo“ (nauja redakcija 2005 m. gruodžio 23 d. Nr. ĮV-757).

3. Dokumentų pripažinimo lygiaverčiais prarastais ar nepataisomai sugadintiems dokumentams tvarka (toliau – Tvarka) nustato metodiką ir pagrindinius kriterijus, kuriais vadovaujasi Biblioteka, siekdama atkurti dokumentų trūkumą, atsiradusį dėl dokumentų netekties Bibliotekos vartotojui (lankytojui) negražinus arba nepataisomai sugadinus laikinam naudojimui pasiskolintą Bibliotekos fondo dokumentą.

4. Vartotojui (lankytojui) praradus arba nepataisomai sugadinus Bibliotekos dokumentą konsultuojamasi su skyriaus ar padalinio, kuriam priklauso(ė) prarastasis ar nepataisomai sugadintas dokumentas, atsakingais darbuotojais dėl žalos atlyginimo sąlygų ir tvarkos.

5. Sprendimą dėl dokumento pripažinimo lygiaverčiu prarastam ar nepataisomai sugadintam priima Bibliotekos skyriaus ar padalinio, iš kurio buvo paimtas leidinys, darbuotojas pagal šioje tvarkoje nustatytus kriterijus.

6. Vartotojai, nesutinkantys su Bibliotekos skyriaus ar struktūrinio teritorinio padalinio darbuotojo sprendimu, turi teisę kreiptis raštu į Bibliotekos dokumentų įvertinimo ir įkainojimo komisiją (DĮIK) su prašymu priimti kitą sprendimą (*1 Priedas*). Šios komisijos sprendimas nustatant prarastojo dokumento vertę Bibliotekos dokumentų fondui yra galutinis.

**II SKYRIUS
DOKUMENTŲ PRIPAŽINIMO LYGIAPERČIAIS PRARASTIEMS AR
NEPATAISOMAI SUGADINTIEMS DOKUMENTAMS KRITERIJAI**

7. Vartotojas, praradęs ar nepataisomai sugadinęs Bibliotekos dokumentą, pirmiausiai ieško galimybių jį pakeisti kitu to paties leidinio egzemplioriumi.

8. Gražinamas dokumentas pripažįstamas lygiaverčiu prarastajam, jei jis yra prarastojo dokumento dubletas, o jo fizinė būklė yra tinkama tolimesniam dokumento naudojimui ir saugojimui.

9. Nesant galimybių dokumento pakeisti tokiu pat, jis keičiamas lygiaverčiu dokumentu, turinčiu tokią pat komunikacinių, semantinių, intelektinių, poligrafinių savybių visumą ir išliekamąją kultūrinę vertę.

10. Gražinamo

11. (ų) vietoje prarastojo (ų) kito dokumento kaina turi būti ne mažesnė, negu prarastojo (ų) dokumento kaina.

12. Vietoje prarastųjų kelių dokumentų gali būti gražinamas vienas dokumentas, jei jo kaina yra ne mažesnė nei prarastųjų dokumentų kainų suma ir jis atitinka pagrindinius dokumentų atitikties kriterijus.

13. Vietoje prarastojo dokumento gali būti gražinama du ir daugiau leidinių, jei jų kainų suma atitinka prarastojo dokumento kainą ir visus nustatytus prarastojo dokumento kriterijus (paprastai taikoma grožinės literatūros kūriniams).

14. Lygiaverčiu dokumentu gali būti pripažintas kitas leidinys, jeigu atitinka Bibliotekos dokumentų fondo charakteristiką, yra išleistas per pastaruosius 5 metus, ir leidinio kaina yra lygi arba didesnė už keičiamo leidinio kainą.

15. Skaitytojų negražinti, prarasti dokumentai nurašomi vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos dokumentų fondo apsaugos nuostatų tvarkos aprašu. Prarastojo dokumento kaina yra nustatoma:

15.1. pagal įrašus Bibliotekos vienietinės apskaitos dokumentuose (inventoriaus knygoje), jeigu dokumento kaina šiuose dokumentuose yra įrašyta šalies valiuta (eurais);

15.2. dokumentams, kurių kaina Bibliotekos vienietinės apskaitos dokumentuose įrašyta ne oficialiaja valiuta (rubliais, talonais, litais), kaina nustatoma pagal prarastojo dokumento šiuo metu įvertintą tikrąją vertę eurais, bei LIBIS informacinės sistemos duomenimis.

15.3. DIIK turi teisę perkainoti iki 1993 metų išleistus meno leidinius, jei jų kaina įrašyta oficialiaja šalies valiuta, neatitinka tikrosios dokumento vertės.

III SKYRIUS

DOKUMENTŲ, PRIIMTŲ VIETOJE PRARASTŲ AR NEPATAISOMAI SUGADINTŲ DOKUMENTŲ, TVARKYMAS

16. Visi sprendimai, susiję su prarastojo ir priimamojo konkretaus dokumento vertinimu (jo kaina) yra fiksuojami ir dokumentuojami:

16.1. pildoma LR Kultūros ministerijos 1997-11-07 d. įsakymu Nr. 757 patvirtinta „Skaitytojų pamestų ir vietoje jų priimtų spaudinių apskaitos knyga“;

16.2. vadovaujantis „Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos dokumentų fondo apsaugos nuostatų tvarkos aprašo“ patvirtinto Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos direktoriaus įsakymu 2025 m. kovo 20 d. Nr. V-18 pildomas „Skaitytojo gražintų vietoje pamestųjų ar nepataisomai sugadintų dokumentų perdavimo – priėmimo aktas“ *Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos dokumentų fondo apsaugos nuostatų tvarkos 4 priedas*)

16.3. surašomas skaitytojų prarastų dokumentų sąrašas, prie jo pridedamas skaitytojų gražintų vietoje pamestųjų sąrašas;

16.4. surašyti dokumentai perduodami Skaitytojų aptarnavimo ir fondų organizavimo skyriui;

16.5. pagal gautus dokumentus formuojami dokumentų nurašymo ir dokumentų perdavimo aktai.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Dokumentų priėmimo, nurašymo ir naudojimo tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos kultūros ministro patvirtinti Bibliotekų fondo apsaugos nuostatai ir „Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos dokumentų fondo apsaugos nuostatų tvarkos aprašo“ Už šios tvarkos taikymą praktinėje veikloje atsako Bibliotekos skaitytojus aptarnaujantys skyriai ir struktūrinių teritorinių padalinių bibliotekininkai.

KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS MIKALOJAUS DAUKŠOS VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS DOKUMENTŲ ĮKAINOJIMO KRITERIJAI IR TVARKA

I. BENDROJI DALIS

1. Kėdainių rajono savivaldybės Mikalojaus Daukšos viešosios bibliotekos direktoriaus įsakymu paskirta Dokumentų įkainojimo komisija įvertina ir įkainoja vartotojui (lankytojui) negražinus arba nepataisomai sugadinus dokumentus, taip pat nemokamai gaunamus arba neįkainotus dokumentus.
2. Neįkainoti dokumentai į fondo apskaitą neįtraukiami.

II. ĮKAINOJIMO KOMISIJOS DARBO REGLAMENTAS

3. Dokumentų įkainojimo komisiją sudaroma iš 4 asmenų. Komisijai vadovauja direktorės pavaduotoja.
4. Komisijos posėdis kviečiamas vartotojui, nesutikus su Bibliotekos skyriaus ar struktūrinio teritorinio padalinio darbuotojo sprendimu priimti kitą dokumentą vietoje prarasto/sugadinto, taip pat gavus nemokamų arba neįkainotų dokumentų.
5. Dokumentų kaina nustatoma bendru 3 komisijos narių sutarimu, vadovaujantis dokumentų įkainojimo kriterijais, pagalbine vertinimo lentele:

PERKAINOJAMŲ DOKUMENTŲ ĮVERTINIMAS PINIGINE IŠRAIŠKA: PAGALBINĖ LENTELĖ DARBU														
DOKUMENTO KAINA, IR JO VERTĘ DIDINANTYS IR MAŽINANTYS POŽYMIAI: JŲ VERTINIMAS PINIGINE IŠRAIŠKA (EUR)														
Leidinio tipas	Leidinio apimtis (puslapių skaičius)					Leidinio vertę didinantys požymiai				Leidinio vertę mažinantys požymiai				
	Bazinė kaina ~200 p.	~50 p.	~100 p.	~300 p.	Daugiau 500 p.	Doku-mento retumas	Proveniencijos, marginalijos	Aukšt a afi nė kultū r a	Iliustra- cijos :už kiekvie ną	~200 p. leidinio kaina padidinu s jo vertę**	Bloga dokumen to būklė skolinimo metu	Pasenęs turiniu, praradęs aktualu mą	Pakanka mai dubletų bibliotek os fonde	~200 p. leidinio kaina sumažin us jo vertę
	Oficialieji leidiniai	15	-0,87	-0,43	0,43	0,65	2,17	0	0,87	0	7,39	-0,43	-0,87	-0,87
Moksliniai leidiniai	25	-0,36	-0,36	0,72	0,94	3,62	1,45	1,45	0,36	12,31	-0,72	-2,17	-0,72	3,62
Mokomieji leidiniai	20	-0,58	-0,29	0,58	0,87	2,9	1,16	1,16	0,29	9,85	-0,58	-1,16	-1,16	2,9
Moklo populiarieji leidiniai	15	-0,87	-0,43	0,43	0,65	2,17	0,87	0,87	0	7,39	-0,87	-1,3	-0,43	1,74
Gamybiniai leidiniai	20	-1,16	-0,58	0,58	0,87	2,9	1,16	1,16	0,29	9,85	-0,58	-1,16	-1,16	2,9
Informaciniai leidiniai	30	0	0	0,87	1,3	4,34	1,74	1,74	0	14,77	-1,74	-0,87	-0,87	5,21
Bibliografiniai leidiniai	20	-1,16	-0,58	0,58	0,87	2,9	1,16	1,16	0	9,85	0	-1,74	-1,16	2,9
Meno leidiniai (1)	70	-4,05	-2,03	-2,03	3,04	10,14	4,05	4,05	0	34,46	0	-2,03	-2,03	16,22
Meno leidiniai* (2)	30	-1,74	-0,87	0,87	1,3	4,34	1,74	1,74	0	14,77	0	-0,87	-0,87	6,95
Grožinės literatūros leidiniai	15	0	0	0,43	0,65	2,17	0,87	0,87	0,22	7,39	-0,43	-0,43	-0,87	2,61
Klasika	20	0	0	0,58	0,87	2,9	1,16	1,16	0,29	9,85	-0,58	0	-2,32	2,9
Populiarieji leidiniai	15	0	0	0,43	0,65	2,17	0,87	0,87	0,22	7,39	-0,43	-0,87	-0,87	2,17
Kiti grožinės literatūros leidiniai	15	0	0	0,43	0,65	2,17	0,87	0,87	0,22	7,39	-0,43	-0,43	-0,87	2,61
Vaikų literatūros leidiniai	20	0	0	0,58	0,87	2,9	1,16	1,16	0,29	9,85	-0,58	-0,58	-1,74	2,9

*Meno leidiniai (2) - 7 UDK klasei priskiriamas leidinys, turintis meno (1) leidinio požymių: lyginant su meno leidiniu - daugiau tekstinės medžiagos, mažiau iliustracijų, blogesnė iliustracijų kokybė

**Vertė skaičiuojama be proveniencijų ir marginalijų, taip pat be iliustracijų kainos; j kainos sudėtį rekomenduojama įskaičiuoti itin vertingas iliustracijas, ypač vaikų literatūros leidiniams

III. DOKUMENTŲ ĮKAINOJIMO KRITERIJAI

6. Iš viešojo sektoriaus subjektų nemokamai gauti dokumentai su kainomis, užpajamuojami dokumentų perdavimo-priėmimo aktuose nurodytomis kainomis.
7. Neįkainoti, be lydimojo dokumento gauti dokumentai į bibliotekos fondo apskaitą įrašomi taikant tikrosios vertės metodą:
  - 7.1. neatlygintinai gautas dokumentas, kurio analogas jau įrašytas į bibliotekos individualią apskaitą ir turi kainą, į bibliotekos fondo apskaitą įrašomas turimo dokumento kaina;
  - 7.2. neatlygintinai gautas dokumentas, kurio biblioteka neturi, bet jį galima įsigyti prekyboje, įkainojamas rinkos kaina;
  - 7.3. jeigu dokumento įsigijimo kaina yra lygi nuliui ir negali būti patikimai nustatyta, dokumentas įkainuojamas simboliškai 1 euro verte.